

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 22 | september 2018

INHOUDSOPGAVE:

Prelude.....	1
Van het secretariaat.....	2
Jos Bielen zingt hemelhoog!.....	3
Duwen & trekken.....	4
Internationaal Gregoriaans Festival	7
Koorzaken.....	9
En zo geschiedde	16
Uit de oude doos ... (6).....	18
Vanaf de orgelbank.....	22
Nieuws VNK-Limburg.....	23
Samenwerking tussen koren.....	24
KIA Verslag-Korenavond Waubach.....	26

REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

De schoolvakanties zitten er weer op. Vanaf een zekere leeftijd is dat echter niet meer maatgevend.

Onze kerkkoorleden weten dan ook door het hele jaar de ontspanningsperiodes goed te plannen.

Meerdere keren per jaar horen we op de repetities van reisjes en uitstapjes naar den vreemde. Wij Nederlanders lijken echte pelgrims. Er is geen plek op aarde of er is wel een landgenoot geweest. Wat een vrijheid dat gaan en staan waar je wilt. Of het denken en doen wat je wilt.

Wat een verschil met de tijd van Jezus. Waar reizen zwaar en gevaarlijk was. Waar je eigen mening zeggen je leven kon kosten. Waar je geloof in God en jezelf nodig had om de dag door te komen. Een tijd waar je veiligheid zocht in een samenleving van gelijkgezinden. Een nadeel van een samenleving in welvaart en overvloed is het snel vergeten van de kwetsbaarheid van ons bestaan. Alleen daarom is het al fijn om kerkmuziek te beoefenen. De liederen staan vol van verwijzingen naar de oerbronnen van waaruit ons leven bestaat. Kwetsbaarheid, kracht, liefde, haat, geluk en verdriet, oorlog en vrede ... Godsvertrouwen.

De redactie

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind december. Kopij kunt u inleveren vóór **23 oktober** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van te voren** worden aangevraagd bij **sgv.onderscheidingen@gmail.com** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond. Het aanvraagformulier kunt u downloaden via de website van de Sint Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond: sgv-roermond.nl

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **sgv.onderscheidingen@gmail.com** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

VAN HET SECRETARIAAT

Per 1 augustus heeft pastoor Harry Notermans uit Stramproy de taak van secretaris van de Sint Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond overgenomen van Marjo van Helvert-Willeme. Marjo heeft drie jaar geleden het stokje overgenomen van Jacques Hoorens. Pastoor Notermans is vorig jaar toegetreden tot de Algemene Vergadering van de SGV en nu gevraagd Marjo op te volgen. We danken Marjo voor haar inzet en wensen pastoor Notermans veel vreugde en voldoening in zijn werk!

Het pensioneren van onze vaste medewerker Frank Dupont, die echter wel als vrijwilliger aanblijft, gecombineerd met het wisselen van de wacht op het secretariaat is voor het bestuur aanleiding geweest e.e.a. in de organisatiestructuur te vereenvoudigen. Er zijn nu naast de drie bestuursleden (Ed Smeets - voorzitter, Harry Notermans - secretaris, Geert Moonen - penningmeester, ondersteund door de vaste bestuursadviseurs Ad Voesten en Annie Jansen) vaste vrijwilligers met hun eigen aandachtsvelden:

- Frank Dupont	algemene administratieve ondersteuning
- Dorine Houbiers	adreswijzigingen
- Ton van Hout	bibliotheek DLKM
- Piet Peters	financiële administratie
- Jos Sijstermans	onderscheidingen en adressen
- Jan Steenbrink	muziekbibliotheek
- Marian Verstappen	notuliste en redactie Koorgeleide

In de e-mailadressen verandert het standaard e-mailadres in secretaris@sgv-roermond.nl. De voorzitter is te bereiken onder voorzitter@sgv-roermond.nl en info@sgv-roermond.nl. Het oude e-mailadres sgv@bisdom-roermond.nl zal op termijn verdwijnen.

De Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond is op zoek naar een vrijwilliger voor de verwerking van de financiële boekhouding. Gewerkt gaat worden met de software "Exact online". De tijdsinvestering is ongeveer één dagdeel per week. Heeft u tijd en interesse om ons vrijwilligersteam te komen versterken, of wilt u meer informatie, neem dan contact op met voorzitter@sgv-roermond.nl (Vicaris E. Smeets)

JOS BIELEN ZINGT HEMELHOOG!

Zing hemelhoog! Zingen als voedingsbodem voor geloof. Heel vaak associëren we zingen met het uiten van ons geloof. Maar de andere beweging is ook een realiteit: door te zingen voeden we ons geloof aan de teksten en aan de mensen met wie we samen zingen.

Aldus de woorden van Jos Bielen naar aanleiding van een lezing door hem gegeven op 12 juni op uitnodiging van de SGV in het bisdom Roermond.

Jos Bielen o. praem. (norbertijn van de abdij van Averbode en docent kerkmuziek in Vlaanderen) komt de laatste jaren regelmatig in het bisdom Roermond voorbij om zijn toehoorders met zijn muzikale voordrachten bijzonder te inspireren. Aan de hand van een tiental liederen uit "Zingt Jubilate" nam hij de aanwezigen bij de lezing mee in zijn verhaal. Een van de uitdagingen voor kerkmusici van deze tijd, werkzaam in de Nederlandse kerkprovincie, is inspiratie te blijven vinden in een werkveld dat muzikaal, op zijn zachts gezegd niet altijd meewerkt. Inspiratie krijg je vaak door communicatie over en weer met anderen via woord en/of muziek. Dit is precies wat Jos Bielen uitstraalt en overbrengt met zijn lezing over kerkmuziek en geloof. Hij kan inspireren door op heel eenvoudige wijze de diepere relatie te tonen in woord en toon. Hierdoor gaan de teksten nog meer leven bij de zangers. Ook zijn praktische aanpak in de dagelijkse kerkmuziekpraktijk is inspirerend voor wie de richting even kwijt is. Vriendelijk, no nonsens, en weten waar je naartoe wil, zijn kernpunten. Vooral doen en niet te veel mitsen en maren opwerpen.

Het was een inspirerende avond. Gelukkig zal Jos Bielen ook volgend jaar weer een uitnodiging krijgen om ons te voorzien van geestelijke en muzikale voeding. We nodigen u nu al van harte uit om te komen luisteren en meedoen.

Ad Voesten

DUWEN & TREKKEN

MADAME EDITH

In de gesprekken en ontmoetingen rond een pastoraal beleidsplan dat het bisdom aan elke parochie gevraagd heeft, maar ook in de besprekingen rond de verzorging van uitvaarten, viel met regelmaat het woord 'gastvrijheid': de kerk stelt zich graag gastvrij op richting mensen, die, al is het maar incidenteel (mooi woord in dit kader, iemand zei dat je soms beter kunt spreken van accidenteel) de weg naar de kerk zoeken en vinden (dat laatste, dat vinden, is eigenlijk van net iets meer belang dan dat eerste: zoekend zijn we voortdurend, moet je ook wel als je vaak de weg kwijt bent, iets echt vinden is zeldzaam). Die gastvrijheid bouwt de kerk natuurlijk op haar Heer, die Gods menslievendheid gestalte heeft gegeven en die omwille van die menslievendheid alles heeft gegeven. En de laatste jaren is het paus Franciscus die met de kracht van de Heilige Geest niet aflat de kerk daartoe aan te blazen. Al moet je wel voorzichtig zijn, is gebleken: sommigen vertalen Franciscus' openheid met dat alles mag en kan en wat niet kan toch moet kunnen. Maar dan horen we de paus toch wel erg selectief: met evenveel drive verkondigt hij het hele evangelie!

Gastvrijheid. Maar dan is volgende vraag natuurlijk: wat is dat dan? Onder de streep was men het er over eens dat de kerk een boodschap moest hebben, die van het evangelie, en daarvan moest getuigen. Maar dat was onder de streep, want aan de bovenkant liepen de

meningen zeer uiteen. Gechargeerd: moet je mensen naar de kerk lokken met luchtig vermaak, grote pullen bier en een schaars showballet, of moet je het in die richting niet zoeken, maar eerder in de waarde van je eigen boodschap en de kwaliteit die je op tafel brengt?

Dat laatste kwam van een restauranthouder die zeer geëngageerd is in zijn eigen parochiekerk. Hij zei: 'Gastvrijheid? Gastvrijheid is niet dat ik mijn tent ter beschikking stel van een familie bij welke gelegenheid dan ook en ze hun vrij spel geef in hoe ze hun feest inrichten. Maar gastvrijheid is voor mij dat ik hen gastvrij en hartelijk ontvang, goed naar hun verhaal luister, wat ze zouden willen en waar ze aan denken, en dat ik vervolgens met mijn eigen kennis en kunde aan de slag ga om te beantwoorden aan wat ze vragen. Het is dan aan mij om mijn restaurant aan te kleden zoals men het graag wil – maar wel op mijn manier! – en te koken wat men vraagt – maar dan wel ook op mijn manier! Mijn gasten weten niet wat ik kan, kennen de ruimtelijke mogelijkheden van mijn restaurant niet en zijn al helemaal niet vertrouwd met mijn keuken. Ikke wel! En na goed geluisterd te hebben

naar hun vragen en wensen op voorhand, weet ik al hun verwachtingen te overtreffen en aan hun diepste wensen meer dan te voldoen. Goed, ik vraag een stuk vertrouwen en krijg dat ook altijd. Altijd? Nou ja, niet altijd: als mensen mij met het mes op de keel dicteren hoe en wat en mij elke vrijheid ontnemen om mij te profileren vanuit mijn eigen bagage, dan wijs ik ze de deur. En als mensen eigenlijk van mijn opvattingen niet willen weten, dan zijn we ook gauw klaar. Er is altijd wel een collega iets verderop met een noodlijdend en verlies draaiend bedrijf die alles aangrijpt om niet morgen maar overmorgen failliet te gaan... En volgens mij werkt in het in de kerk niet anders...!

Gastvrijheid begint er mee dat je naar buiten moet treden en mensen moet laten weten dat je er bent. Soms vergeten we dat. Kerken zat die nauwelijks maatschappelijk present zijn, geen parochieblad hebben, noch de sociale media benutten, nooit iets van zich laten horen en nergens komen. En ook nog de hele dag gesloten zijn, tenzij een kwartier voor en na de dienst. Koren gooien zich soms danig in

de bocht met mooie uitvoeringen, maar vergeten er ruchtbaarheid aan te geven. En je dan verbazen dat niemand komt. Gastvrijheid begint ermee dat je van je laat horen en mensen uitnodigt, uitdaagt om het niet te missen.

En het vervolgens je gasten naar de zin maken. Maar als je het vergelijkt met kinderen en muzikles: gebruik je die les vooral om kinderen zelf te laten keten en kabalen, of - zoals het er laatst aan toe ging op een studiedag annex veldslag over 'Muziek in de school, maar hoe dan?' - of laat je een kind eens horen hoe mooi en veelzijdig en dragend een saxofoon kan zijn, of een cello, of wat je eigenlijk allemaal met een fagot kunt? Als het kind uiteindelijk het kabaal mooier vindt en er liever met zijn vuisten op los slaat (misschien is dan dikke trom of beiaardier nog een doorgroeimogelijkheid, met excuus aan de dikke tromslagers en een enkele beiaardier onder de lezers), prima, maar dan heb je het kind in ieder geval de kans niet ontnomen om nieuwe instrumenten op zijn minst een keer te leren kennen. Volgens mij hebben kinderen veel meer

gevoel voor kwaliteit dan wij denken. Volgens mij zijn het de volwassenen die kinderen met kabaal overstelpen, waardoor kinderen menen dat als het maar hard is, het ook mooi is. Kinderen maken tering herrie en ouders doen enthousiast van 'oh' en 'ah' en 'wat mooi' en 'doe nog 'ns!'

En we houden ze ondertussen weg van bijvoorbeeld klassiek en koormuziek. Kijk eens naar de muziekkeuze bij communie- en vormselvieringen: dat heet kindvriendelijk, maar niet zelden zijn dat de liedjes van de papa's en de mama's hun wilde jaren. Kinderen hebben daar niks mee. Iemand vertelde laatst dat zijn kleinzootje via de fanfare ineens in de ban was geraakt van Mahler. Hij vertelde erover alsof het mannetje ernstig ziek was met nauwelijks overlevingskansen. En waar we in de liturgie vroeger strikt een onderscheid maakten tussen gezinsmissen, kindermissen, jongerenvieringen en de hoogmis, met gescheiden muzikale bijdragen, moet je nu eens kijken hoe communicanten hun oren spitsen als ze in de Processiemis de schola een introïtus horen zingen. Dat hoor je thuis of op school niet!

Maar het moet allemaal wel goed en verantwoord zijn! We kunnen niet gastvrijheid in de mond nemen als we niet ook ons stinkende best doen om binnen de mogelijkheden en de kaders die we hebben er alles uit te halen wat er in zit. Aan kwaliteit mogen we niet inboeten. Waarbij kwaliteit wellicht meer te maken heeft met authenticiteit dan met top-prestaties. Koren die anders dan twintig jaar geleden geen grote meerstemmige missen meer kunnen zingen, moeten het zoeken in eenvoudiger materiaal dat wel nog klinkt. Anders worden we een Madame Edith uit

‘Allo! ‘Allo! die met haar valse gekrijs, goed bedoeld als cabaret en entertainment, de laatste, zowel Duitser als Fransman het ‘Café René’ uit kreeg...

Gastvrijheid. Gastfreundschaft, zeggen onze Duitse vrienden. De gast moet zich *vrij* kunnen voelen, moet er op adem kunnen komen, vriendschap ervaren, dat anderen bekommerd om hem zijn. Maar de gast moet zich ook *gast* kunnen voelen: waar ik te gast ben, hebben ze me iets te bieden en dat delen ze graag met me, als vrienden die elkaar het beste gunnen.

Wie zou er vanuit zijn geloof niet gastvrij willen zijn? En zou niet willen dat mensen van geloof gastvrij zijn?

Ik sluit af met een artikeltje dat ik in Tertio las onlangs. Tertio is het Vlaamse KN, maar dan... nou ja, het gaat hier de kaders te buiten de verschillen tussen beide haarscherp uit de doeken te doen. Het luistert naar het kopje ‘Mysterie’ maar er had ook ‘Gastvrijheid’ boven kunnen staan. Het is me uit het hart gegrepen. U ook, hoop ik.

Ed Smeets

MYSTERIE

‘We zijn eigenlijk protestanten geworden, gericht op het woord en de homilie. We zijn iets kwijtgeraakt. Een kerkgebouw betreden was vroeger als binnentreden in het mysterie, door de wierook, het kaarslicht, de Latijnse gezangen. Alle zintuigen werden aangesproken. Onze liturgie is erg rationeel geworden, zonder verbondenheid met het eigen zelf. Zingen kan ons daarin een weg tonen, alleen al door aandacht voor de ademhaling. Er is grote nood aan rust en verstillings, denk aan het succes van yoga en mindfulness. Maar ook liturgie kan op een goede manier een plaats bieden om verbonden te geraken met het centrum van onszelf waar God te vinden is. Wakkere mensen zijn, met heel ons bestaan opstaan, al zingend loskomen uit onze foetushouding - letterlijk en figuurlijk. Willem Barnard vergeleek het verschil tussen spreken en zingen met het verschil tussen een vogeltje dat stapt en eentje dat vliegt. Laten we met dat beeld voor ogen in de liturgie daarom met heel ons wezen zingen, geen vlieg angst hebben, maar ons innerlijk bevrijden en naar het mysterie reiken. Zoals in de typisch monastieke liturgie die het mysterie ruimte geeft. We hebben nood aan rolmodellen, aan mensen die ons daarin kunnen voorgaan. Zij doen ons voelen wat liturgie meer kan zijn dan teksten uit het missaal lezen en daar wat liederen bij zingen.’

Tertio maart 2017

INTERNATIONAAL GREGORIAANS FESTIVAL 2018 TE WATOU

Rond Hemelvaart 2018 vond voor de dertiende keer het om de drie jaar terugkerende Internationale Gregoriaanse Festival in Watou plaats, een festival waaraan de Schola Cantorum van het Ward-Instituut voor de vijfde keer aan mocht deelnemen. Een hele week lang stond Watou in het teken van de gregoriaanse zang. Daarnaast vonden uitvoeringen plaats in Grimbergen, Poperinge, Koksijde, Antwerpen, Brussel, Wervik, Haringe, Houtkerke en Duinkerke. De concerten werden er zeer druk bezocht, soms in een bomvolle kerk. In totaal trok het festival wel 10.000 bezoekers! Uit alle windstreken waren deelnemers aan het festival afkomstig; Australië, Japan, Korea, Colombia, Estland, Letland, Polen, Hongarije, Noorwegen, Frankrijk, België en Nederland. Het was een bonte samenstelling van professionele ensembles, van jongerenkoren tot geëfende schola's.

In het verleden heeft de Ward-schola onder leiding van Louis Krekelberg tijdens de festival- uitvoeringen liturgische drama's nieuw leven ingeblazen en daarmee haar plaats binnen het festival veroverd. In 2012 en 2018 heeft de schola onder mijn leiding laten horen hoe gregoriaanse gezangen tijdens de getijden en eucharistievieringen volledig tot hun recht komen, inhoud en expressie geven aan prachtige psalmteksten die de basis vormen van een kunstzinnige en inspirerende gebeds-

houding. Dit jaar heeft de Ward-schola extra aandacht mogen geven aan de lauden, het ochtendgebed van de Kerk.

De oorspronkelijke benaming van het kerkelijk ochtendgebed was 'laudes matutinae', ochtendlijke lofprijzingen. In de loop der tijden is de term 'metten' overgegaan op de nachtelijke vigilie, terwijl het ochtendgebed de naam 'lauden' kreeg. Het morgengebed is bedoeld en opgebouwd om de morgen te heiligen, om de nieuwe dag aan God toe te wijden en op te dragen, voordat we aan de dagelijkse arbeid beginnen. Daarnaast wordt in de lauden de verrijzenis van de Heer herdacht en in gebed gevierd. De lauden vormen het scharnier tussen de duisternis van de nacht en het licht van de dag. Reeds bij Basilius de Grote (kerkvader uit de 4e eeuw, een van de grondleggers van het oosterse kloosterleven) vinden we een beschrijving van de lauden:

"Het morgengebed is bedoeld om de eerste bewegingen van ons hart en onze geest aan God toe te wijden. Laat het onze eerste zorg zijn ons te verheugen bij de gedachte aan God, zoals geschreven staat: 'Ik dacht aan God en ik was verheugd' (ps. 77, 4) en laten we ons niet aan de dagelijkse arbeid begeven zonder eerst te hebben verricht wat geschreven staat: 'Ik wend mij tot U, Heer, reeds vroeg in de morgen hoort Gij mijn stem, reeds vroeg mijn hoop en verlangen' (ps. 5, 4-5)".

Het nachtelijk gebed loopt uit op de ontmoeting met de verzezen Heer in de ochtenduren. Ieder kerkelijk ochtendgebed grijpt daarom terug en vooruit op de eerste ochtend van de verrijzenis: de zondagochtend. Het bidden bij het aanbreken van elke nieuwe dag is vervuld van de vreugde van de paasochtend.

Het festival te Watou heeft met deze extra aandacht voor de liturgie een verdieping aan het concertprogramma toegevoegd, en daarmee het gregoriaans tijdens liturgische vieringen nieuw leven ingeblazen. Wie er voor open stond, kon zich op het Festival op veel manieren laten raken en inspireren, door de verrassende schoonheid van muzikale vertolkingen, door de intensiteit van teksten, door warme ontmoetingen met mensen die je nog niet kende, door gedegen vakmanschap en ontlukend talent, door het aanbod van CD's en boeken in de boekenstalletjes en door de gastronomie in de omringende etablissementen, door feestelijk kloggelui en zonlicht op goudbrokaten kazuifels, door het verbroederende samen zingen en door het aandachtig luisteren.

Aan het einde van de feestelijke eucharistieviering op zondagmorgen 13 mei mocht ik namens de Sint-Gregorius Vereniging van het bisdom Roermond voor een bomvolle kerk in Watou het Ereteken voor bijzondere verdiensten op gebied van liturgie en kerkmuziek uitreiken aan Bernard Deheegher, de oprichter en organisator van het wereldbepaalde festival. Een welverdiende hommage aan de man die zich al tientallen jaren onvermoeibaar internationaal inzet voor het uitdragen en in stand houden van het gregoriaans!

Zichtbaar ontroerd nam hij het ereteken in ontvangst. De uitreiking van het ereteken aan Bernard Deheegher werd met grote instemming en enthousiasme door de aanwezigen bekrachtigd met een staande ovatie!

Al met al was het festival een welluidend en inspirerend feest voor alle deelnemers en bezoekers!

Cyriel Tonnaer

KOORZAKEN

HOOP VOOR SLECHTHORENDEN

Op zaterdag 30 juni jl. vond in Heel de jaarlijkse dag voor dirigenten plaats: de dirigentenborrel. Speciale gast was Jef Streukens, die was uitgenodigd om iets te vertellen over de dover wordende zanger, c.q. dirigent. Het was een interessante presentatie over de werking van het oor, alsmede over de resultaten van diverse gehooronderzoeken. Geruststellend voor zangers en dirigenten is bijvoorbeeld dat toonhoogte geen probleem hoeft te zijn.

Wat een beetje onderbelicht was, is het feit, dat er vaak een emotioneel probleem is om het gehoorverlies te onderkennen en daar de gevolgen van onder ogen te moeten zien. In het algemeen heeft niemand er problemen mee, om naar een opticien te stappen om een nieuwe bril aan te schaffen.

We vinden het immers heel normaal dat onze ogen achteruit gaan bij het toenemen van de jaren.

Maar als het om de oren gaat, dan hebben velen nog last van een zekere schroom. Ofschoon de reclamespots ons vrolijk de meest geavanceerde hoorapparaten aan-

smeren, is de drempel om naar een audicien te gaan nog torenhoog. Waarom? Is iemand plotseling niet meer muzikaal, als je niet meer alles hoort? En Beethoven dan. Zijn innerlijk gehoor was ruimschoots voldoende om deze voor een componist toch ernstige handicap op te vangen.

Als ervaringsdeskundige (sinds 1982 worstel ik me al door diverse hoortoestellen heen) snap ik deze huiver om een gehoortest af te laten nemen uitstekend.

Terwijl het bij de ogen gaat om scherper te zien, terwijl het zicht in principe hetzelfde blijft, zal het geluid met een hoorapparaat echt veranderen. Natuurlijk hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan, maar het blijft een microfoon, waar je de geluiden mee moet opvangen.

Toch wil ik er niet te pessimistisch over denken. Zonder hoorapparaat kan menige musicus niet meer functioneren. De moeilijkheid is niet het horen van het geluid, maar het interpreteren ervan. Menigeen schrikt de eerste keer

van het soort geluid, dat de microfoon doorspeelt naar je oor. Maar je moet je realiseren dat het echte geluid, waar je aan gewend bent, ook niet meer de werkelijkheid is. Het opnieuw leren luisteren en interpreteren is helaas een obstakel waar je doorheen moet. En het vergt veel tijd om aan het nieuwe geluid te wennen.

Zelf kan ik weer uitstekend functioneren, ook op muzikaal gebied. En ik weet zeker dat mijn muzikale talent er uiteindelijk niet ondergeleden heeft. Wel zou ik wensen dat de koorzangers af en toe wel eens wat beter mogen articuleren, als ze wat willen vragen of opmerken, want menige slechthorende zal daar de meeste problemen mee hebben: verstaanbaarheid!

Uiteindelijk komt het er op neer, dat het gewoon een gewenningsproces is, dat voor de een langer duurt dan voor de ander. En dat geldt natuurlijk ook voor de omgeving. Als deze mede-koorleden begrijpen waar de schoen wringt, dan kunnen simpele probleempjes worden opgelost. Een andere plaats in het koor; het vermijden van een lawaaiige omgeving; een behulpzame buurman of buurvrouw.

Een hoorapparaat brengt de slechthorende weer helemaal terug, zoals iemand anders met een nieuwe bril weer kan zeggen: "Hè, nu zie ik tenminste weer wat er staat!"

*Annie Jansen
Maastricht, juli 2018*

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie betekent dit

zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Deel 2 van de Missa Sine Nomine

Scheijen, Lucien - Missa Sine Nomine - 5 -

Gloria

The musical score is for the Gloria section of a Mass without a title (Missa Sine Nomine) by Lucien Scheijen. It is in 3/4 time, key of D major, and features a Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B) vocal line, and a Piano (P) accompaniment. The lyrics are in Latin: "Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te, Be-ne-". The score is marked with a mezzo-forte (mf) dynamic and includes a piano (p) section. The vocal lines are written in a four-part setting, and the piano accompaniment provides harmonic support. The score is divided into two systems, with the first system starting at measure 33 and the second system starting at measure 37.

Scheiën, Lucien - Missa Sine Nomine - 6-

41

K A-do ra - mus te.

O di - ci - mus te. Glo - ri - fi -

K Gra - ti - as a - gi-mus ti - bi prop-ter

O ca - mus te.

45

K mag - nām glo - ri - ām lū - ām. Do-mi-ne De - us, Rex cae - le - stis. De - us

O

49

Scheijen, Lucien - Missa Sine Nomine - 7

53

K

Pa-ter om-ni-po-tens, Do-mi-ne Fi-li-ù-ni-ge-ni-te, Je-su

O

57

K

Chri-ste, Je-su Chri-ste, Do-mi-ne De-us, Agnus De-i, Fi-li-us

O

61

K

Pa-tris, Qui tol-lis pec-cata mun-di: mi-se-re-re

O

no-bis, Qui tollis peccata mun-di: *mf* sus-ci-pe de-pre-ca-ti-o-nem no-stram. *ff* Qui

sus-ci-pe de-pre-ca-ti-o-nem no-stram.

65

se-des ad dex-te-ram *p* Pa-tris, mi-se-re-re no-bis.

70

mf Quo-ni-am tu so-lus sanc-tus. Tu so-lus Do-mi-nus. Tu

Tu so-lus Do-mi-nus.

74

p

K so - lus Al - tis - si - mus, le - - su, le - - su

78

mf

K Chri - - - ste, Cum sanc - to Spi - ri - tu in

82

f *rit.*

K glo - ri - a De - i Pa - tris, A - men, A - - - men.

86

EN ZO GESCHIEDDE ...

LECTORI SALUTI

Menig organist kent de problemen van zijn ouder wordend orgel. Zeker als het een instrument is dat gebouwd werd met electro pneumatische techniek aan boord. Veel na de oorlog gebouwde orgels werken met dit systeem. Zo ook het orgel in de Lambertuskerk in Horst, in deze kerk ben ik als koordirigent werkzaam.

Het betreft hier een instrument van Vermeulen uit Weert, drie manualen en pedaal, 50 registers en, inderdaad met elektr. pneum. tractuur. Het instrument werd gebouwd in 1952 en wordt nog steeds iedere zondag gebruikt. In 1989 werd het door Frans Vermeulen gereviseerd, voorzien van nieuwe membranen, twee stemmen, (Bombarde 16 en Vox Celeste 8) werden toegevoegd. Na herintonatie kreeg het orgel een stevige boost en vollere klankrijkdom. Vele organisten uit binnen- en buitenland mochten wij tijdens concerten begroeten. Nu is het orgel na al weer bijna dertig jaar trouwe dienst opnieuw toe aan een opknappbeurt. Lekken, omgevallen pijpen, zwelkastbediening, niet meer sprekende pijpen, elektrische problemen in de speeltafel, koppelfou-

ten, voetpistons, een hele waslijst. Drie orgelbouwers brachten offerte uit. Wegens heroverweging van de positie van de kerken en hun inventaris binnen de Federatie, kon geen beslissing worden genomen aangaande het orgel in Horst, was de ontmoedigende uitkomst. Toen werd het stil, heel erg stil

Alle (goede) bedoelingen vanuit de Federatie ten spijt, kon ik het niet langer aanzien om het orgel dan maar verder te laten versukkelen. Met behulp van mensen uit mijn koor, (zeer handig met hout en zo) en met ondergetekende (behalve koordirigent ook elektronicatechnicus), maakten wij een plan van aanpak om de gebreken te verhelpen. Dit met medeweten van de Federatie. De windvoorziening werd hersteld, de winddruk op de

laden kwam op orde, een nieuw zwelkastmechanisme werd ontworpen en aangebracht. Piepende windladen kwamen tot zwijgen, beschadigde pijpen van Trompet 8 Ped. werden gerepareerd, na herplaatsing voorzien van nieuwe steunen. Mooie klus was wel de speeltafel. De principiële werking was wel duidelijk, maar een schema van de details was lastiger. Orgelbouwers zijn zeer terughoudend met informatie. Begrijpelijk! Ruim 150 schakelaars werden zorgvuldig op mechanische en elektrische functie gecontroleerd waarbij de raakpunten van de contacten werden gereinigd en verschoven zodat ze weer net zo betrouwbaar werken als in 1952. Ook voetpistons kwamen aan de beurt, waarbij de tutti schakelaar bijzonder was. Een juweeltje van fijnmechanica. Na revisie weer als nieuw en werkt de komende 60 jaar weer feilloos!

Dit met dank aan de hoge kwaliteit van de toenmalige onderdelen. Veel magneet-

relais bleken gewoon los te zitten, foute schakelingen waren het gevolg. (Koppel-fouten). Meet- en denkwerk waren nodig om het pedaal-register Octaafbas 8 weer tot leven te wekken. Het stopte ermee, zes jaar geleden. De stemmer die het orgel destijds stemde, wees steeds op de registerschakelaar, volgens mij onmogelijk (was ook zo), het bekende welles nietes spel. Uiteindelijk bleek een niet werkend kamrelais de oorzaak, de magneet-spoel was onderbroken, het schakelsignaal uit de registerknop kwam wel bij de spoel aan, maar deze was onderbroken. Voordat we gingen bezien hoe aan nieuwe spoelen of relais te komen werden de spoelen (een tweede werd ook ge-

traceerd) gedemonteerd, een wikkeling er afgeschild, opnieuw op gesoldeerd en verzegeld, en zie, de Verrijzenis van 2 spoelen, ze werkten weer!. Na inbouw en afstelling werkt na zes jaar het register weer en draagt zo weer bij aan de totaalclank van dit prachtige instrument. Met enige trots kan ik nu melden dat alle storingen zijn opgelost. Het gehele orgel en ook de speeltafel werken weer foutloos. Respect voor orgelbouwer Frans Vermeulen, hij bouwde in 1952 een degelijk orgel met een speeltafel van hoge kwaliteit, iets wat ik na ruim 60 jaar zeer kan waarderen.

We gaan nu (ook in eigen beheer) het orgel stemmen en finetunen, niet alleen de tongwerken maar ook de

grondstemmen. Het instrument is het waard om goed verzorgd te worden ook in de toekomst . De betrouwbaarheid van dit orgel is nu enorm toegenomen en met de opgedane kennis zie ik toekomstige storingen dan ook met veel vertrouwen tegemoet! Kosten van deze operatie: nul euro. Kosten gezond boerenverstand: onbetaalbaar. Voor alle duidelijkheid, wij pretenderen absoluut niet dat we nu orgelbouwers zijn, maar met veel geduld en liefde voor ons orgel (en wat eigenwijsheid) konden wij dit resultaat bereiken. Horen hoe het orgel klinkt? Kom spelen, ... U bent van harte welkom.

*Jan Rijnders,
Koordinator in Horst.*

UIT DE OUDE DOOS ... (6)

'Hier zijn we weer eens met de mededelingen...' zo begint het juninummer uit 1956 van het contactblad van het Bestuur der St. Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond. De oude uitgaven zijn interessant om te lezen en toveren regelmatig een ingehouden lach op ons gezicht... veel is herkenbaar, ook zestig jaar later nog! Ter lering en vermaak putten we er hier graag uit.

In deze aflevering: jaargangen 1973 - 1976, redactie P. Drs. Florentius Hoogenboom o.f.m

Opvallend:

zoals vorige keer al gezegd is er een verschuiving waar te nemen. De edities tot dan toe kenden veel humor. Dat is na Vaticanum II ver te zoeken. De uitgaven geven aan dat de liturgie een grote zoektocht is geworden en dat niets meer zeker is. Stilaan komen er vanuit de N.S.G.V. wel handvaten hoe om te gaan met het totaal veranderd liturgisch beeld. Toch toveren de uitgaven in de formuleringen nog her en der een glimlach op je mond...

'Met onze kerkzang gaat het de verkeerde kant op', stelt een zekere P. Gerits (36 jaar) uit Hoensbroek, b.g.v. zijn 25-jarig dirigentschap. 'Meerstemmige koorzang en gregoriaans lijken verbannen, maar ten gunste van wat? Voor volkszang is nog nauwelijks repertoire.

Pop- en jongerenorkesten bevolken de priesterkoren, maar het lijkt de kerkzanger noch de kerkganger te boeien: die gooien allebei het bijltje er bij neer en blijven weg. Naar kwaliteit wordt niet gevraagd. Dit alles leidt tot een deficit van een brok cultuur als de kerkmuziek'.

Overpeinzing... 'In een van onze Limburgse dagbladen, las ik onlangs een verslag van een koorjubileum van dhr. Frits Claessen uit Beesel. De verslaggever interviewde hem en tijdens dit gesprek sprak de man deze zin uit: „Een van de hoogtepunten voor mij waren de jaarlijkse Gregoriusdagen. De koren uit het dekenaat kwamen dan bij elkaar om op bescheiden wijze feest te vieren." Nou ja, dhr. Claessen zal bedoeld hebben: de koren kwamen elkaar beluisteren, er werd

duS gezongen en er bleef ook nog wel tijd over om het nuttige met het aangename te verenigen. Maar wat die heer Claessen ook bedoeld mag hebben; er zijn bijna géén Gregoriusdagen, -middagen of -avonden meer! Ik betrapte mij er op, dat ik, door het lezen van dit verslag, ongemerkt aan het overwegen was, waarom die middagen en avonden er niet meer waren. Ik legde de krant opzij, pakte me een heerlijke sigaar en probeerde door de kringetjes van de sigarenrook te kijken naar al die voorbije jaren, waarin nog veel van deze activiteiten georganiseerd werden. Nu is er niets van dit alles meer.... Zou de Gregoriusvereniging er geen 'zin' meer in hebben? Dat geloof ik niet. Ik denk, dat de Gregoriusvereniging wel graag weer van dergelijke ontmoetingen zou willen meemaken. Zouden de leden van de verschillende koren er soms geen zin meer in hebben? Ja, zo zal het zijn, anders waren die middagen en avonden er nu nog wel. We hebben al zo veel overboord gegooid. Je bent tegenwoordig zo gauw ouderwets. Het is een tijd lang mode geweest om alles van vroeger maar gauw opzij te zetten en a.u.b. niet meer over praten. Tegenwoordig moet je veel meer discussiëren, en nee, niet praten over vroeger. Lekker, uren aan een stuk discussiëren, zo maar.... om het niet eens te zijn met van alles en nog wat en dan te pretenderen, dat nu alles, na de discussie, wel veel beter zal gaan. Er zijn heel wat van die 'praatmensen', maar waar zijn de 'doe-mensen'? Natuurlijk zijn ze er nog wel. Er zijn nog genoeg mannen en vrouwen die niets liever willen, dan iets 'doen'. Eigenlijk wel een beetje raar in deze tijd van vrije tijdsbesteding, creativiteit enz. dat er zoveel gepraat moet worden. Het grappige is dat ook iedereen overal iets van weet... en dat iedereen overal over mee praat... Dat

zinnetje van die mijnheer Claessen had heel wat bij mij losgeslagen M'n sigaar was op. Zouden er in ons bisdom nog mensen zijn, die wel weer eens iets van een Gregoriusmid-dag of -avond willen meemaken? Ik denk, dat er velen zullen zijn, die eigenlijk best ja zouden willen zeggen. We moeten natuurlijk een programma van zo'n bv. regionale bijeenkomst een beetje aanpassen aan modernere inzichten, maar het kan evengoed gezellig en leerzaam zijn. Maar denk er aan: niet te veel praten, maar doen... Wist u, dat het bestuur de mogelijkheden nagaat en overweegt, of er misschien in het najaar zo hier en daar regionale bijeenkomsten zouden kunnen worden gehouden? Dat zo'n 80-jarige met een enkele zin, nog veel gedaan krijgt...

W.B.

Over de vele nieuwe liederen die overal verschenen: 'Het lijkt wel of de hele Nederlandse katholieke gemeenschap ineens muzikaal en tekstueel creatief is geworden. Met als gevolg dat er veel onnodig getoonzet is geworden. En al die bundels die verschijnen: het leidt meer tot versnippering dan tot eenheid. En overgeleverd materiaal dat goed is gebleken wordt 'gefatsoeneerd'. Men herschrijft zoveel liturgieteksten dat het verschil tussen ordinarium en proprium gevoeglijk losgelaten kan worden: elke afgrenzende betekenis is kwijt. En degelijk cursuswerk is vervangen door hulpvaardige handreikingen voor iedere willekeurige amateur, waarbij het onmogelijk blijkt het niveau op te krikken tot verantwoord. Oppervlakkigheid in deze bewijst ook na Vaticanum II een even slechte dienst aan de zaak als voorheen! En voor kerkmuziek is en blijft het nou eenmaal noodlottig wanneer het niets meer met geloof te maken zou hebben'.

Vanaf 1974 wordt de situatie van de kerkkoren in beeld gebracht. 'Er wordt zoveel repetitietijd besteed aan de nachtmis dat de gewone verzorging van de liturgie ondergeschoven wordt. De repetitie van het gregoriaans is iets voor de laatste vijf minuten. Nieuwe en goede liturgische muziek krijgt lang niet de aandacht die het verdient... De meeste dirigenten kennen niets van het nieuwe materiaal en lijken niet geneigd er kennis mee te willen maken. De samenzang, zo uitdrukkelijk door Vaticanum II verlangd en gevraagd omwille van de 'daadwerkelijk betrokkenheid' op 'actieve deelname', komt niet van de grond zolang koren het samenspel van ALLEN in de liturgie niet willen snappen'.

De jaargangen geven sindsdien volledige lijsten en beschrijvingen van verantwoord liturgisch koormateriaal. Bovendien wordt er veel ruimte vrij gemaakt voor achtergrond van stijlen en genres.

'Muziek in de kerk is nog geen kerkmuziek! Het was me toch een hele ervaring om onder een flinke drumsolo te moeten communiceren'. Een mooie samenvattende zin over wat goede liturgische muziek is: 'De Kerk keurt alle vormen van muziek goed, mits ze met de liturgische handeling verbonden kan worden'.

'Wie het verleden niet respecteert, is even onverstandig als degene die bij het verleden blijft staan. Er is grote wijsheid en eerlijkheid en objectiviteit nodig om in onze veranderende tijd een goede keuze te maken. Moge ook voor hen die met kerkmuziek en liturgie te doen hebben waar zijn: dat we met de schatten van het verleden op weg zijn naar de toekomst'.

*In dienst van God
en zijn volk: acoliet,
cantor (koorzanger),
koster, lector*

De Dienst Liturgie & Kerkmuziek van het bisdom en de catechistenopleiding Kairos hebben de handen in elkaar geslagen om het cursusaanbod op het vlak van liturgie en kerkmuziek behoorlijk uit te breiden. Het gaat om een module liturgie, voor allen die zich willen verdiepen in wat we in de liturgie waarom en hoe vieren. De module kan uitgesplitst worden naar: cantor/kerkzanger, koster, lector, acoliet.

Kijk voor meer informatie op de website www.catechistenopleiding.nl of vraag om nadere informatie bij het secretariaat van Kairos. (Mevrouw Lux, tel. 045-54 66 930).

Overigens “Kairos” betekent “het juiste moment” of “de juiste tijd”. Het, van oorsprong Griekse, woord spoort aan om op een aangegeven tijd iets nieuws te beginnen.

VANAF DE ORGELBANK

De vaste organist had me al gewaarschuwd. Het electro-pneumatisch orgel was in een slechte staat. Er bleef wel eens een toon hangen en zo. Meestal kon hij zich wel redden. Met dit verhaal in het achterhoofd spoedde ik mij, met een ietwat bezwaard gemoed, naar het kerkgebouw waar ik nog nooit was geweest voor een uitvaartmis. I.v.m. een houtwormbestrijding in de hoofdkerk was de mis namelijk verplaatst naar deze gas(t)vrije kerk.

Bij binnenkomst zag ik dat het orgel in een nis voor in de kerk was ingebouwd. De speeltafel stond ook op het priesterkoor, net onder het orgelfront. Het plafond boven het priesterkoor had zichtbaar last gehad van wateroverlast. Grote gele vlekken waren daar getuigen van. Toen ik de orgelbank wilde bestijgen merkte ik dat er iets grondig mis was. Er was iets met de orgelbank. Het zitvlak kwam bij mij tot bijna borsthoogte. Hoe moest ik hier op komen, met een ladder? Na een lenige klimpartij kwam ik boven op de orgelbank aan om er vervolgens achter te komen dat mijn benen 10 centimeter boven het pedaal bleven bungelen. Ik voelde me net een communicantje die voor de eerste keer tijdens een rondleiding in de kerk op het grote orgel mag spelen. Nader onderzoek wees uit dat een of andere onverlaat de gestandaardiseerde maat van de orgelbank met minstens vijftien centimeter had verhoogd middels veel hout en ellendig veel schroeven. Niets meer aan te doen dus. Dan maar alles zonder pedaal spelen. Ik zette het orgel aan om vervolgens te constateren dat het ding uit zichzelf speelde. Een harde fluittoon op het tweede klavier als je een registerknop omzette. Het maakte niet uit welke knop. Tweede klavier was dus ook onbruikbaar. Dan maar alleen het hoofdwerk gebruiken.

Ik had de registratiekeuze “te hard” of “te zacht” voor het koor! Een diepe zucht en vertwijfeling maakten zich van mij meester. En er restte mij maar één optie. De redder in nood, het instrument waar je altijd op kunt bouwen als alle opties verloren zijn gegaan.

Het Yamaha keyboard in de repetitieruimte in de kerk waar zich ook het toilet bevond. Nadat de koster een verlengkabel had gevonden, sleepte ik het electronicum naar het priesterkoor. En toen alles aangesloten was en het volumeknopje op maximaal stond en de stand “pipeorgel” was geselecteerd kon de mis beginnen.

En verhipt, het ding klonk nog beter dan de schroothoop in de nis naast mij. Veel later vroeg ik aan de vaste organist hoe hij in hemelsnaam op het pijporgel kon spelen. De orgelbank daar had hij geen last van. Hij was namelijk een meter of twee lang. Het tweede klavier kreeg je stil door met je handen het hele klavier met een ruk van onderen op te tillen. Dan deed het ding het weer even. Tja, je moet het maar weten.

Heel soms kom ik instrumenten tegen waar ik, uit de grond van mijn hart, maar één advies voor kan geven ... slopen!

AV

NIEUWS VNK-LIMBURG

LIMBURGSE KOORDAGEN 2018

Creativiteit vanuit traditie

In 2018 vinden de Limburgse Koordagen plaats van 5 t/m 7 oktober in Theaterhotel De Oranjerie in Roermond. Het thema van de Limburgse Koordagen is dit jaar 'Creativiteit vanuit traditie'. In het kader van het Europees jaar van het cultureel erfgoed wil het VNK-Limburg laten zien dat koorzang niet alleen van oudsher een culturele traditie is en tot het erfgoed van ons land behoort, maar ook toekomstgericht is. En de Limburgse Koordagen geven een perfecte gelegenheid om hierbij stil te staan. Het VNK-Limburg nodigt de koren dan ook uit om dit thema te laten terugkomen tijdens hun deelname aan het festival.

Bij het schrijven van dit blad (eind juli) is de afstand tot begin oktober nog erg groot. We wijzen u hier daarom enkel op de hoofdpunten van het programma en verwijzen verder graag naar de website van de Limburgse Koordagen waar u naar oktober toe de meest actuele informatie kunt vinden! Via www.hklimburg.nl/organisaties en dan Verbin-

dend Netwerk Limburg kunt u de pagina's vinden, maar zoeken op 'Limburgse Koordagen 2018' is een kortere weg. (Er wordt op dit moment gewerkt aan een eigen website!)

Hoogtepunten van de Limburgse Koordagen 2018:

- [Zing en Beleeft](#)
vrijdag 5 oktober, 20.00 uur
- [Open Limburgs Korenfestival](#),
zaterdag 6 en zondag 7 oktober
- [Limburgs Kinderkorenfestival](#),
zondag 7 oktober
- [Workshops](#)
zaterdag 6 en zondag 7 oktober:
- [Dirigentendag](#)
zaterdag 6 oktober,
met workshops van o.a. Meta Stevens,
Sandra Halmans, Leo Smeets, Bart Verha-
gen, Jori Klomp, Ed Smeets (gregoriaans),
Annemiek Harreman, Jasper van Oerle en
Luc Jacobs.
- ['Dirigeren, dat wil ik ook wel eens
proberen'](#)
door Leo Smeets.
- [ZingDOORI!-festival](#)
zondag 7 oktober

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

SAMENWERKING TUSSEN KOREN

Inleiding SGV dirigentenborrel inzake samenwerking tussen koren en eventuele clustering.

Een opmerking vooraf: Dit is geen toverformule voor koorfusies.

Ik spreek alleen uit ervaring m.b.t. de jarenlange samenwerking tussen de koren van de koorkring Thorn. De situatie in onze koren speelt zich af tussen de dorpen met elk hun eigen parochiekerk. Die kan behoorlijk verschillen met die in een grote stad waar fusies tussen parochies de laatste tijd veel zijn voorgekomen. Dan wordt een gebouw aan de eredienst onttrokken en het bijbehorend koor opgeheven of als weeskindje opgenomen in de blijvende kerk. In het laatste geval is de keuze: Of zelfstandig blijven: de nieuwkomer wordt gezien als indringer die beslag legt op de beschikbare weekendmissen. Of: een fusie van twee koren die plotseling, vreemd en onwennig voor alle betrokkenen aandoet waardoor niet zelden leden weglopen. De verschillen blijken soms te groot qua repertoire en/of niveau met alle ontevredenheid van dien.

Ook realiseer ik mij dat de toestand bij ons in Midden-Limburg kan verschillen met die van Noord- of Zuid-Limburg, waar de muzikale tradities net een slag anders zijn.

Er is een manier om, op het moment dat de absolute noodzaak zich nog niet aandient maar wel al voelbaar wordt, de koorzangers en de dirigenten, zij het stapsgewijs en projectmatig, aan elkaar gewoon te laten worden.

In onze kring begon dat ongeveer 10 jaar geleden.

Toen is, na een bijna mislukte KIA, tijdens de evaluatievergadering, vanuit het voltallige koorkringbestuur erkend dat onze koren maar moeilijk afzonderlijk nog in staat bleken (en ook huiverig werden) om zich op een KIA afzonderlijk te presenteren. Elk clubje werd eenvoudigweg te klein om repertoire van enige substantie voor het voetlicht te brengen.

Nog net voor ik het idee om koren voor zo'n gelegenheid aan elkaar te koppelen naar voren wilde brengen werd me het gras voor de voeten weggemaaid door een lid van het bestuur zelf: We moeten gaan samenwerken! Omdat een Korenavond tot dan en nog steeds de enige activiteit is waar vergaderingen en repetities aan worden opgehangen moest er dus nagedacht worden hoe we onze KIA voldoende invulling zouden geven. We besloten de koren die dat wilden in groepen van twee of drie gezamenlijk dezelfde stukken te laten zingen. Daarnaast bleef het fenomeen Instructie bestaan met een of twee liederen die door iedereen zouden worden ingestudeerd.

Om samen te kunnen werken zijn wel een paar ingrediënten nodig:

De koren moeten elkaar op willen zoeken en bereid zijn die ervaring op te willen doen.

Van te voren weet je immers maar nooit of de "klik" er is. Bovendien wordt op ieders repetitie

het “vlees” ietsjes anders “gebakken”. Dat zal dan gladgestreken moeten worden door de dirigenten onderling.

Dat is dan vers 2: collegialiteit tussen de kerkmusici.

Naast de evaluatievergadering is een aparte dirigentenvergadering een must. Daar wordt de muziek zelf gekozen en doorgezongen en door overleg onnodige misverstanden voorkomen. Denk maar aan zaken als toonhoogte en tempo. Een stukje autoriteit prijsgeven moet je ook durven.

Dit alles is natuurlijk geen garantie voor meteen succes. Je moet het een keer gedaan hebben om te weten hoe het is. Maar een positieve ervaring kan er voor zorgen dat men het een volgend jaar ook weer wil. Dit wordt vaak al beklonnen tijdens de nazit, minstens zo belangrijk. Als het resultaat niet zo gelukkig blijkt te zijn geweest is het toch de

kunst om verder te kijken en niet overal het onverbiddelijke einde van te zien. Dat is een valkuil! Tijdens een evaluatie-vergadering moet men hierover zijn zegje kunnen doen en gehoord worden. Leermoment!

Ook zullen er een paar gekken moeten zijn om de mensen over de streep te trekken. Ook wij moeten er behoorlijk hard aan werken ieder jaar een KIA van de grond te krijgen.

Toch houdt men na zo’n (eenmalig) project het besef van zijn zelfstandigheid en kan ieder weer terug in zijn eigen habitat zonder dat er definitieve beslissingen vallen. Mensen zijn

afkerig van plotselinge veranderingen, vooral als ze van bovenaf worden opgelegd en: “het is van nu af aan zo.”

Belangrijk is wat overblijft: de ervaring en daaruit de innerlijke overtuiging dat het zin, doel en een vertrouwd gevoel geeft. Alleen dan kun je krachten losmaken waardoor zwakte (een steeds kleiner wordende club) omgezet wordt in sterkte (krachten bundelen en het gevoel ervaren om mooie muziek in een grotere groep te zingen).

Dit laatste is overigens in onze koorkring geen nieuw verschijnsel: al eerder, in 2004, werd het Dekenaar Gregoriaans GelegenheidsKoor opgericht om zodoende het Gregoriaans voor de regio te behouden. Dat koor doet het nog steeds. Dat geeft structuur en vooruitzicht en men blijft met de materie bezig.

In de afgelopen tijd hebben we ook geëxperimenteerd, b.v. met een zangavond waarin iedereen alles eenstemmig samen zong. Positieve gewaarwording: met z’n allen lekker een kerk vol zingen. Nadeel: niet ieder koorlid voelde zijn aanwezigheid als noodzakelijk. Alles komt op de grote hoop en aan een boom zo volgehangen mist men een, twee pruimen niet. Voor sommigen een aanleiding om weg te blijven. Eigenlijk ook niet zo gek want de meeste kerkkoren komen uit de meerstemmige traditie. Voorbijgaan aan de meerstemmigheid is voorbijgaan aan hun bestaansvoor-

waarde, lees motivatie. Meerstemmigheid, hoe eenvoudig ook, geeft substantie en status aan de gezangen. Zowel het gregoriaans als de meerstemmige koorzang zijn in beginsel een beoefende kunstvorm waar voor gerepeteerd moet worden. Als we willen dat dit verschijnsel blijft bestaan moeten we diegenen die het belichamen (de koorzangers) ook emplooi geven. Samenwerking kan vooruitzicht bieden voor (te) klein wordende koren. Anders kun je met evenveel recht de koren opheffen en samenzang met het volk gaan plegen. Maar dan heeft het praten over clusteren e.d. ook niet zo veel zin.....

Na 10 jaar kijkt men er bij ons niet meer onwennig tegenaan, de drempels zijn weggesleten. Daarnaast kwam er een ander verschijnsel, buiten de KIA, in het dagelijkse "veldwerk": men ging elkaar ook meehelpen met de hoogfeesten, vieringen in clusterverband, uitvaarten en laatst nog een huwelijksmis. Met behulp van het in al die tijd gezamenlijk

opgebouwd repertoire. Voorbeeld: op nieuwjaarsdag 2018 was de mis in de Abdijkerk: pro forma schreven we alle koren aan om mee te zingen. Resultaat: het hoogaltaar was te klein want 60 koorleden.

Klaarblijkelijk begint men nu te beseffen waar het in de toekomst om draait: je hebt elkaar nodig. En ieder mens heeft het in zijn natuur om nodig te willen zijn en... elkaar te helpen. Ik beschouw dit alles niet alleen maar als nettoresultaat, nee het is de meerwaarde. Tien jaar geleden wisten we nog niet waar het op uit ging draaien maar een ding is zeker: de Koorkring en de KIA zijn wel het bindmiddel geweest, je komt elkaar tegen, het bodempje zuurdesem zeg maar.

Als die band bestendigd en zelfs een traditie wordt is er ook clustering en eventueel een fusie mogelijk. Niet omdat het opeens moet, maar omdat het blijkt te kunnen.

Daniël Jansen

KIA-VERSLAG KORENAVOND WAUBACH

'KERKKOREN PRESENTEREN ZICH EN LATEN HUN MOOISTE WERK HOREN, AAN ELKAAR EN AAN U!'

Het doel van deze korenavond is: dat koren laten zien en horen wat ze muzikaal bereikt hebben in het afgelopen jaar. Om hun beste beentje voor te zetten, presenteren ze natuurlijk hun mooiste werken. Dit alles gebeurt onder het toeziend oog van de Sint Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond en het Verbindend Netwerk Koorzang Limburg.

Negen koren uit alle hoeken van Landgraaf namen deel aan dit festijn. Een gospelkoor, diverse Dameskoren en Gemengde Koren; mooi om te horen hoe iedereen naar vermogen zijn uiterste best deed. Interessant ook om te horen en te zien hoe intens ieder koor met zijn of haar muziek bezig was geweest. Dankbaar voelde ik me ook voor de inzet van zoveel koorzangers en zangeressen.

Geen wonder: een keer bezeten van het zingen, altijd bezeten. Jammer dat nog te weinig mensen hiervan doordrongen zijn! Zingen is mooi, samen zingen fantastisch! Er werd ook samen met alle koren een nieuw lied ingestudeerd. Van te voren gaf vicaris E. Smeets uitleg over de achtergronden van het stuk en het mooie van samen muziek maken. Jo Louppen, onze dirigent, probeerde er met alle aanwezigen iets goeds van te brouwen. We konden er onze tanden op los bijten. Toen we boven op het oksaal zelf onze presentatie moesten geven, zag ik, dat bijna allemaal grijze hoofdjes voor een volle kerk met zangers zorgden. En toen dacht ik terug aan vroeger: Kinderkoren, Jongerenkoren, Ouderenkoren. Tegenwoordig zouden bijna alle aanwezige koren in Landgraaf Ouderenkoren genoemd worden. Maar als je hun zang vergelijkt met de zang van de vroegere versie, kun je niet begrijpen dat dit bijna allemaal ouderen zijn, die zo vol overgave hun stemmen laten horen. Mijn respect gaat dan ook uit naar de huidige zangers en zangeressen, maar zeker ook naar hun dirigenten, die ook nog vaak organist zijn. Wat weten ze toch veel te bereiken met onze koorleden. We hopen dat deze avonden jaarlijks door blijven gaan, om mooi samen met elkaar te zingen, naar elkaar te luisteren en... met z'n allen van elkaars klanken te genieten en te leren. Dat kan ik denk ik wel schrijven namens de leden van ons Dameskoor en ook van de koorleden van ons Gemengd Kerkelijk Zangkoor Sint Gregorius, Nieuwenhagerheide.

Tiny Schnackers-Delahaije

In een zeer goed gevulde St.-Jozefkerk ontmoetten op 19 juni vele zangers en bezoekers elkaar. De aftrap van de avond werd verricht door het Gospelkoor Gioia Rimborg o.l.v. Louk Kockelkoren. Dit immer enthousiaste koor van relatief jonge mensen opende op inspirerende wijze de avond. De beide dameskoren van Waubach en Nieuwenhagerheide hadden elkaar speciaal voor deze gelegenheid gevonden om samen een mooie eenstemmige mis ten gehore te brengen. Ze zongen de Missa parvulorum van Kees Bornewasser, o.l.v. Gerda Scheren en door Jo Louppen begeleid. Het Dameskoor Waubach ziet zich genoodzaakt na Allerheiligen te stoppen gezien de vergrijzing die langzaam maar zeker behalve zichtbaar ook hoorbaar is geworden. Stoppen op een verantwoord moment is dan zinvoller dan doorgaan tot het bittere einde. Een moeilijke doch moedige beslissing. Door op deze avond een eenstemmige mis te laten horen (met mooi orgelspel eronder) boden de beide dameskoren tanende koren een mogelijkheid om nog een aantal jaren door te zingen: zoek het in eenvoudiger repertoire, dat mooi gebracht kan worden. Later op de avond bleken meerdere koren langs deze weg van de nood een deugd gemaakt te hebben. Een hele stap voor menige dirigent en zanger, maar een verantwoorde oplossing die het doel dient: het mooi verzorgen van de liturgie. Tijdens de avond werd ook ter plekke gerepeteerd aan nieuw materiaal, in dit geval een kyrielitanie. Waar koren grote meerstemmige werken te hoog gegrepen achten, kan ook in de acclamatiesfeer heel wat opgevangen worden, zo bleek: het geheel van de liturgie wordt er muzikaal door opgetild. Gemengd koor Don Bosco Lauradorp o.l.v. Patrick Heckmanns

zong traditionele gezangen. Het koor laat zien dat het goed mogelijk is als je eigen kerk gesloten is je dienstbaar kunt maken aan kerken in de omtrek. Zo houdt het koor sfeer en animo er goed in. Daarna was het de beurt aan de Schola Cantorum Rimburch o.l.v. Louk Kockelkoren, die de vorig jaar overleden dirigent is opgevolgd. Klein, maar trouw en met hart voor deze gewaarde kerkzang. Voor de dirigent geen sinecure, als je zelf geen gregorianist bent van huis uit en niet meteen door en door vertrouwd met deze traditie. Het enthousiasme van de zangers inspireert de dirigent hun ervaring te combineren met zijn muzikaliteit, hetgeen leidt tot een verantwoorde voortzetting van deze oude doch levende traditie in Rimburch. De twee laatste koren van de avond, Gemengd Kerkelijk Zangkoor St. Caecilia Lichtenberg o.l.v. Gerda Scheren en begeleid door Rob Peters, en het Gemengd Kerkelijke Zangkoor St. Gregorius Nieuwenhagerheide o.l.v. Jo Louppen, brachten hun (nog steeds)

bijzonder mooie klankkeur horen, waarbij ook hier geldt dat vereenvoudiging van het repertoire de koorklank zeer wel bevordert. Aan het einde van de avond werden de koren bemoedigd zich niet te laten leiden door de niet eenvoudige omstandigheden waarin gezongen moet worden: of de vergrijzing slaat ongenadig toe ofwel wordt je kerk gesloten. Het eerst eens zelf vreugde beleven en houden aan je dienstwerk en hobby is het belangrijkste. Dat deze koren samen in staat blijken te zijn zonder al te veel problemen en met vanzelfsprekendheid een zo mooie en stichtelijke avond te verzorgen doet deugd. Dat betekent dat ze zeer wel in staat zijn ook in de parochies zichzelf en elkaar mooie muziek in te zingen, waarvoor enkel waardering en dank past. Dat de nazit ook bijzonder aangenaam was is een teken dat de sfeer goed is!

Koorkring Landgraaf, Ed Smeets

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 10,- per jaar over te maken op ons banknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Vicaris Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378) (voorzitter@sgv-roermond.nl)

Pastoor Harrie Notermans, secretaris

Pr. Beatrixstraat 2, 6039 CJ Stramproy (secretaris@sgv-roermond.nl)

Drs. G. Moonen RC, penningmeester

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

Mw. A. Jansen, Volksplein 95-C, 6214 PC Maastricht (043-3216892)

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475-562187)

W. Leenen, Ginkelstraat 118, 5911 ES Venlo

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475-592276)

J. Vanhommerig, Deken Fabiusstraat 5, 6118 EN Nieuwstadt (046-8881570)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken op: **maandagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur,**
woensdag- en vrijdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur)

Website: www.sgv-roermond.nl

E-mailadres: secretaris@sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475-386725

Bankrelatie: ABN Amro NL45ABNA0229852599

t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

